

Referat fra møte i Arbeidsutvalget, Jordbrukets beredskapsforum

Dato	17.02.21
Tema	Innreiseforbud m.m.
Sted	Teams
Til stede	Ola Stene (Felleskjøpet Rogaland Agder) Tore Haugum (landbruksavdelingen, Statsforvalteren i Agder) Silje Lunden Gotehus (landbruksavdelingen, Statsforvalteren i Agder) Finn Aasheim (Agder Bondelag) Svetlana Nævisdal (Landbrukstjenester Sør) Knut Erik Ulltveit (Agder Bondelag) Gunn Kristin Osaland (Mattilsynet) Amund Johnsrud (Norges Bondelag) Inger Birkeland Slågedal (Norsk Landbruksrådgiving)

Innledning ved Tore Haugum, Statsforvalteren i Agder

Koronasituasjonen på Agder

- 24 nye smittet siste døgn
- Spenning rundt situasjonen i Kr.sand. Mulig mutert virus?
- Oppvekstsektoren har gult tiltaksnivå og situasjonen er forholdsvis god
- Helt arbeidsledige: 3,6% av arbeidsstyrken, litt under landsgjennomsnittet
- Tvedestrand har høyest ledighet for øyeblikket
- Antall arbeidssøkere har flatet ut +/- 10.000 arbeidssøkere i Agder
- Regjeringen vil gjøre det lettere å kombinere dagpenger og arbeid i fiskeindustri og landbruk

Status sesongarbeidskraft

Amund Johnsrud, Norges Bondelag

Det er vanskelig å få helt eksakte tall på hva som er behovet for sesongarbeidskraft i landbruket, men normalen er rundt 15.000 arbeidstakere. Dersom man inkluderer gartneri og veksthussektoren er det ca. 18.000.

Innreiserestriksjoner varer ut februar, vi kan i beste fall håpe på en endring i månedsskiftet. Det er nå innreiseforbud med unntak for kritiske samfunnsfunksjoner.

Både husdyr og grøntproduksjon regnes under kategorien «forsyningsikkerhet». For å få unntak fra innreiserestriksjonene må man vise til at man har prøvd muligheter innad i landet. Det er først når dette ikke går, det slippes inn utlendinger.

Har definert to kategorier:

- Kritisk samfunnsfunksjon
- Næringskritisk personell
 - Dette er enkeltpersoner som er strengt nødvendige for å opprettholde aktiviteten i norske bedrifter.

- Eks. saueklippere: Dette ser ut til å gå rimelig greit i Agder.

Karantenebestemmelser

- De som kommer inn i landet skal som hovedregel gjennomføre karantenetiden på karantenehotell. Det er mulig med privat innkvartering, men den må forhåndsgodkjennes.
- Kommentar fra Tore Haugum: Garantiprisen på kr. 500,- pr. natt gjelder de hotellene den aktuelle kommune (et fåtall utvalgte innreisekommuner) har avtale med. Statsforvalteren har en oversikt over hvilke kommuner som har en rolle i dette og hvilke hoteller de har avtale med (denne listen er ikke tillatt å distribuere).

Smittevern

- Lite smitteutbrudd i landbruket
- Bønder og arbeidsgivere tar smittevern på alvor
- Mattilsynet har laget en smittevernveileder. Denne ble oppdatert i februar og ligger på [nettsidene til Mattilsynet](#)

Det akutte behovet nå er å få inn nok utlendinger til at virksomhetene skal kunne gå som normalt. Det er også noen som søker om forlenget oppholdsløyve fordi de ikke kom seg ikke ut av landet igjen etter forrige sesong. Dette gjelder hovedsakelig vietnamesere. Det er mye uklarheter rundt vilkårene.

Bondelaget jobber nå med å rekruttere flere norske arbeidstakere. Det arbeides lokalt med NAV-kontorene, og det defineres behov og forventninger fra begge sider.

Det arrangeres arbeidsgiverkurs for grøntprodusenter og er blitt arrangert åtte webinarer så langt og det blir et par webinarer til i løpet av våren.

Agder Bondelag

- I fjor løste det meste seg for de fleste.
- Smittevernveilederen fra Mattilsynet var nyttig.
- Det har ikke vært noen spesielle smitteutbrudd i landbruket i Agder
- Innreise fra 3. land er antagelig uaktuelt for de fleste
- Vanskelig å kjøre bil gjennom Sverige for å komme til Norge om dagen
- Mange er vel så bekymret for hvordan det kan gå i år i forhold til i fjor
- Det velges bort arbeidskrevende produksjoner i større grad i år enn i fjor
- Opplæringsbehovet er stort dersom man skal bruke norsk arbeidskraft
- Sesongarbeidskraft er også viktig i melkeproduksjon og lamming
- Norges Bondelag gjennomfører i disse dager en spørreundersøkelse blant grøntprodusenter for å skaffe seg et inntrykk av arbeidskraftbehov og andre forhold. Resultatene kommer trolig i løpet av denne uka.

Landbrukstjenester Sør (LT SØR)

Samarbeidet med NAV fungerte bra i fjor.

- Viktig å begynne nå, for i fjor kom vi i gang for sent
- Viktig å kartlegge behovet til produsentene
- Produsentene ville ikke ha den arbeidskraften som NAV kunne tilby

Videre kommunikasjon med NAV:

- Statsforvalteren innkaller Agder Bondelag, LT Sør og NLR Agder til et formøte med NAV.

Oppsummering av situasjonen fra organisasjonene representert på møtet

Agder Bondelag

www.bondelaget.no/agder/

Knut Erik Ulltveit

- Jordbruksforhandlinger: Avtaler møter med alle partiene i Agder og setter fokus på jordbruk
- Skal i møte med landbruksnettverk med kvinner i Høyre
- Har hatt møte med Statsforvalteren og justert satsene for RMP

Finn Aasheim

- 21/27 lokallag har levert innspill til jordbruksforhandlingene
- Gjennomfører digitalt årsmøte 19. mars.

Mattilsynet (MT)

www.mattilsynet.no

- Mattilsynet har oppdatert smittevernveilederen med endrede reiseråd
- Holder på med kampanje i svinebesetninger
- Har utnevnt nye dyrevernemnder
- Flytter kontor i Kristiansand
- Det har ikke vært påvist nye tilfeller av fugleinfluenza i Agder. Prøver fra fugler (ville og fra hobbybesetninger) har blitt sendt inn.

Norsk Landbruksrådgiving, Agder (NLR, Agder)

agder.nlr.no/

Alle arrangementer avholdes på Teams

- Det blir digitalt årsmøte
- Dagen ordning fortsetter i alle fall til påske
- Klimasatsmidler: Har hatt et samarbeid med Fylkeskommunen og Statsforvalteren der rådgiver fra NLR blir leid inn som kompetanse på klima.
- Får mye henvendelser på småskalalandbruk
 - o Holder en kursserie på Teams
- Nasjonalt: Tine vil øke norskandelen i fôret og det er arbeides med et fellesprosjekt som jobber for bedre og mer grovfôr og større norskandel i kraftfôret. NLR-rådgivere er involvert.

Felleskjøpet Rogaland Agder (FKRA)

www.fkra.no/

- Koronasituasjonen: Bra rutiner og ingen utfordringer på fabrikk
- FKRA er definert som en samfunnskritisk bedrift
- De som har mulighet, har hjemmekontor og er minimalt ute i felt
- Har inntrykk av at det går bra på gårdene
- Har mye telefonkontakt med gårdbrukerne
- Råvaresituasjon: Tilgangen er bra. Prisene på kraftfôr vil antagelig gå opp mer enn forventet., bl.a. fordi land som Kina «hamstrer» proteinråvarer. En annen faktor er at vi i Norge handler vi kun GMO-fri soya som ligger 20 øre over GMO-soya
- Norskandelen i kraftfôr: Det er dårlig tilgang på norsk fôrhvete, så vi må importere. Litt ustabil marked fører til økte priser.
- Navneendring på butikkene
 - o 21 butikker i Rogaland/Agder
 - o Det nye navnet er «Bondekompaniet»
 - o Navneendringen gjelder kun butikkene og skyldes at det er svært mange, særlig i privatmarkedet, som ikke er klar over at det er to felleskjøp i Norge.

Landbrukstjenester Sør (LT SØR)

www.landbrukstjenester-sor.no

- Etter 4 uker på hjemmekontor er alle nå tilbake på kontoret
- Det er ikke noe smitte blant landbruksvikarene
- Planlegger første fysiske møte/kurs for landbruksvikarer og avløsere nå, men det er usikkert om det blir gjennomført fysisk eller digitalt.
- Usikker situasjon for fellesbeitene: Reglene kan endre seg flere ganger før sesongen starter, og de satser derfor kun på norsk arbeidskraft i år. Fellesbeitene må kanskje ha 3-4 avløsere som rullerer.
- Forbereder årsmøte: Usikkert hvordan dette blir gjennomført
- Innspill til jordbruksforhandlingene
 - o Gjelder særlig tilskudd for sykdom
- Grønnsaks- og bærprodusentene
 - o Litt svakt samarbeid med denne kundegruppen
 - o Får nesten aldri spørsmål om arbeidskraft fra disse
- Ønsker å fortsette samarbeidet med NAV

Statsforvalteren i Agder v/Tore Haugum

www.statsforvalteren.no/agder/Landbruk-og-mat/

- Flyttet inn i nytt bygg 18. desember
- Alle som kan er på hjemmekontor, men det er åpning for å være innom kontoret inni mellom
- Drifter på Teams. Fungerer godt å kommunisere med kommunene
- Landbruksdepartementet har lansert to strategier
 - o Urbant landbruk
 - o Matnasjonen Norge
 - Tar tak i dette i partnerskapet

- Lenge siden det har vært en samlet satsing på mat i Agder

ROS-analyse for jordbruket i Agder

- Statistikk endres til linker på Statsforvalteren i Agders nettsider som enkelt kan oppdateres årlig.
- Punktet «Agders behov for innsatsfaktorer» oppdateres med tall fra 2020.
- Vurderer om det skal tas inn noen ekstra punkter under «Egenberedskap på gården» fra f.eks. «Tryggere Sammen»-prosjektet til Norges Bondelag.

Ref. Silje Lunden Gotehus